

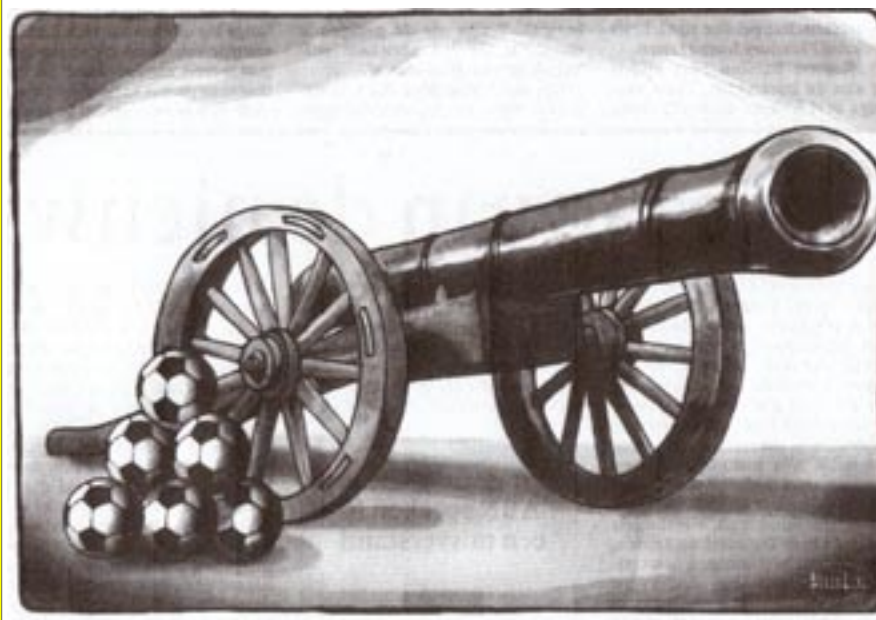
VREDESKOERIER

'T KAN ANDERS

TIJDSCHRIFT VOOR EEN LEEFBARE WERELD

Los
nummer
€ 1,00

UITGAVE: PAIS, HUMANISTISCH VREDESBERAAD & HAAGS VREDES PLATFORM, JAARGANG 29, NUMMER 5, JUL/AUG 2006

**Voetbal=oorlog=voetbal=oorlog
62% wil onderhandelen**

Wanneer 'voetbal oorlog is', wat zou het dan plezierig zijn wanneer oorlog ook eens voetbal zou zijn. Uiteraard met een scheidsrechter die de spelers laat weten dat hij de wedstrijd leidt. Met publiek ook dat van applaudiseren en het geven van fluitconcerten afweet. Voor Israël's zou het beter zijn wanneer zij met Palestijnen eens een potje gingen voetballen in plaats er bommen op los te laten. Voor Palestijnen zou het een zegen zijn wanneer hun contacten met de staat Israël eens begeleid zouden worden door een vakkundige en onpartijdige scheidsrechter.

Vervolg op pagina 2

De eerste officier die zich publiekelijk tegen de oorlog verzet

Door Marjorie Cohn, Hoogleraar aan Thomas Jefferson School of Law. Artikel uit de Amerikaanse webkrant 'truthout', waarvoor zij regelmatig schrijft.

Op 7 juni 2006 werd eerste luitenant, Ehren Watada, de eerste officier uit het Amerikaanse leger die zijn weigering om naar Irak te gaan, publiekelijk uitsprak. Hij zei: "De oorlog in Irak is feitelijk illegaal. Het is mijn plicht en opdracht om ieder bevel om deel te nemen aan deze oorlog, te weigeren." En verklaarde dat er "geen groter verraad aan het Amerikaanse volk" bestaat dan de Irak-oorlog. Tijdens zijn persconferentie belichtte Marjorie Cohn op zijn verzoek de legale kant van de zaak, refererend aan het Neurenberg Tribunaal als volgt:

VS begaan een misdaad tegen de vrede in Irak

Het Neurenberg-Tribunaal noemt het uitlokken van een aanvalsoorlog "in wezen iets kwaads.. een aanvalsoorlog beginnen.. is niet alleen een internationale misdaad; het is de opperste internationale misdaad [...] omdat het al het kwaad in zichzelf bevat." Een aanvalsoorlog [...] is een misdaad tegen de vrede. Er zijn slechts twee uitzonderingen op dat verbod: zelfverdediging en

de goedkeuring van de Veiligheidsraad. Een preventieve oorlog staat het Handvest van de VN niet toe. Bush's oorlog in Irak kwam niet voort uit zelfverdediging. Irak had de VS niet aangevallen. De militaire capaciteit van Saddam Hoessein waren tot nul gereduceerd. Met alle macht poogde Bush de Veiligheidsraad zover te krijgen, dat men de de aanval op Irak zou goedkeuren. Maar die weigerde dat. Voorgaande resoluties van de Veiligheidsraad die Bush voor dit doel probeerde te misbruiken, stonden het gebruik van geweld evenmin toe. Het Handvest machtigt slechts de Veiligheidsraad om haar resoluties uit te voeren.

Daarenboven: de Amerikaanse Grondwet geeft uitsluitend het Congres en niet de president de macht om de oorlog te verklaren. En zelfs dan kan de president geen aanvalsoorlog beginnen.

VS begaan oorlogsmisdaden in Irak Schendingen van deze regels houden oorlogsmisdaden in. Alle vier de Conventies van Genève kennen hetzelfde artikel 3, vaak genoemd Article 3 Common. Dit is toepasselijk op iedereen. Het verbiedt geweld tegen personen, moord, verminking, foltering en aanvallen op de menselijke waardigheid. Al deze

verboden zijn opgenomen in het Army Field Manual. Het Pentagon probeert Art. 3 Common te verwijderen uit de herziene instructies bij het Manual. De implicatie is dat het Pentagon gevengenen onmenselijk wil behandelen. Zware overtredingen en menonwaardige behandeling van gevangenen in Abu Ghraib en elders zijn zware overtredingen en dus oorlogsmisdaden volgens de Geneefse Conventie. De executie van ongewapende burgers in Haditha en elders zijn oorlogsmisdaden. Bevelvoerders kunnen, tot in de hoogste échelons, vervolgd worden als zij kennis hadden van of er kennis van behoorden te hebben dat hun minderen oorlogsmisdaden pleegden en deze niet stopten of verhinderden. Dat Bush c.s. aangeklaagd worden wegens oorlogsmisdaden is echter onwaarschijnlijk.

De VS begaan misdaden tegen de menselijkheid in Irak

Onmenselijke handelingen jegens een burgerbevolking (burgers als mikpunt; het niet-beschermen van burgers en burger-doelen) zijn misdaden tegen de menselijkheid en schenden de Vierde Geneefse Conventie. Het bombarderen met 2000 pond bommen van woongebieden in Bagdad gedurende 'Shock and Awe' was een misdaad jegens de menselijkheid. De willekeurige VS-aanval op Fallujah was een misdaad

Vervolg op pagina 2

Officier die zich tegen de oorlog verzet - vervolg van pagina 1

jegens de menselijkheid. De vernietiging van ziekenhuizen in Fallujah door het Amerikaanse leger [...], zijn misdaad jegens de menselijkheid. Het uitroepen van Fallujah tot een 'wapenvrije' zone,

is een misdaad jegens de menselijkheid. Robert Jackson was de hoofdaanklager van het Tribunaal te Neurenberg. Hij schreef: "Geen politieke of economische

situatie kan de misdaad van de agressie rechtvaardigen. Als bepaalde handelingen in de overtreding van verdragen misdaden zijn, dan zijn het misdaden ongeacht of de VS ze begaat of Duitsland [...]"

De Uniform Code of Military Justice zet de plicht van militair personeel om rechtmatige bevelen te gehoorzamen, uiteen. De Principes van Neurenberg, onderdeel van Amerikaans recht, voorzien in de verplichting van militair personeel om onrechtmatige bevelen te *weigeren*. De regering Bush begaat misdaden jegens de vrede, oorlogsmisdaden en misdaden jegens de menselijkheid in Irak. Wanneer It. Watada stelt dat dit een illegale oorlog is, dan is dit correct. Ik acht zijn moed hoog.

Vertaald door: Leo Schuwirth.

Voetbal=oorlog=voetbal=oorlog - vervolg van pagina 1

Niet dat het bij het voetballen altijd zou plezierig toegaat. De blessures zijn legio. Maar voor Palestijnen is alles beter dan wat het nu overkomt. Telkens weer wordt alles wat Palestijnen aan Israël misdoen, op de televisie breed uitgemeten. Wat de staat Israël Palestijnen aandoet, komt in het westen niet duidelijk in beeld. Sommige beelden achten televisiemakers kennelijk te ingrijpend. Neem bijvoorbeeld wat op vrijdag 9 juni aan het strand in Gaza gebeurde. Mensen gingen aan het strand picknicken. Een Israëlische kanonneerboot kwam langs en vuurde zeven bommen af. Een heel gezin - behalve de oudste dochter - werd gedood. Het meisje was even gaan zwemmen. Natuurlijk zag ze de schietpartij en ineens lagen er de zeven dode lichamen van vader, moeder en vijf broertjes en zusjes. Het Nederlandse journaal heeft het gebeuren wel aan de kijkers verteld. Een ernstige Clairy Polak. Daar was niets mis mee. Maar beelden bleven ten onrechte wel achterwege. Al Jazeera, de televisie-omroep van de Arabische wereld, liet het gebeuren anders zien. Een meisje dat verdwaasd over het strand heen en weer bleef rennen. Heen en weer. Van de dode lichamen naar elders en weer terug. In complete paniek. Een dergelijke weergave treft kijkers in hun hart. Wie kan nog goedpraten dat Israël iets dergelijk doet. Het manco van het journaal is vooral dat ze helpen voorkomen dat minder geïnteresseerde kijkers gaan begrijpen dat er met de staat Israël iets verschrikkelijks mis is. Laat staan dat een breed en ongeïnteresseerd publiek begrijpt dat hier iets gebeurt, waarvoor ook zij verantwoordelijkheid dragen.

Geef me dan maar voetbal. Met rode kaarten voor overtredingen. Fluitconcerten voor het ten onrechte tolereren ervan. Applaus voor goede spelers. Het is een betrokkenheid die publiek voetballers gaarne gunt, maar die de politiek node mist. Telkens moeten mensen die wel betrokken zijn, concluderen dat het beeld over de verhoudingen tussen de staat Israël en Palestijnen gemanipuleerd wordt. Dat wat de één doet wordt goedgepraat, terwijl de ander altijd de Zwarte Piet krijgt.

Telkens weer blijkt dat het brede publiek onkundig moet blijven. Da's dan bij voetbal dan toch wel even anders. Sinds het vertrek van Israëlische kolonisten, omsingelen militairen de Strook van Gaza. Zelfs de nieuw gekozen premier mag er niet uit. Palestijnse bronnen vermelden dat tengevolge van het optreden van Israëlische militairen onder Palestijnse burgers sinds januari 146 doden zijn gevallen, 662 gewonden, terwijl er binnen zes weken 5100 Israëlische bommen op het noordelijk deel van de Strook van Gaza zijn afgevuurd. Alle handel met de buitenwereld ligt stil. De werkeloosheid bedraagt 35 percent. En 64 percent van de bevolking leeft onder de officiële armoedegrens van 2.10 dollars per dag. Een artikel op Internet vermeldt dat er een bijeenkomst van honderd Israëlische en Palestijnse vredes- en dialooggroepen in Jordanië komt. Ze willen duidelijk maken dat bilaterale onderhandelingen tussen Israël en Palestijnen de enige oplossing zijn. Het Peres Centrum voor Vrede coördineert, - wat me geen reclame lijkt. Peres immers wil Palestijnen blijvend slavenarbeid voor Israël's laten doen. Al even discriminerend is de extra vermelding op het nieuwsbericht over de bijeenkomst dat Hamas niet komt. Haniyeh is immers de onlangs verkozen premier van de Palestijnen. Waarom laat Abu Mazen zich door Israël's tegen hen uitspelen?

De Israëlische linguïste (leerling van Chomsky) Tanya Reinhart vermeldt in een artikel dat Olmert, de opvolger van Sharon, in het Amerikaanse Congres een meerderheid achter zich heeft gekregen die de nieuwe Hamas-regering wil boycotten, maar - zo schrijft ze, 62% van de Israëlische bevolking wil onderhandelingen met Hamas. Helaas krijgt heeft de meerderheid in Israël weinig te zeggen. Ze hoopt dat Europa de uitslag van de Palestijnse verkiezingen steunt. Mooi niet dus. Overigens heeft het vroegere hoofd van de Mossad, Ephraïm Halevy onlangs betoogd dat het veel beter voor Israël zou zijn wanneer de Hamas-regering erkend wordt. Aldus Tanya Reinhart

Sonja van Wier

VREDESKOERIER 'T KAN ANDERS

't Kan Anders, vredeskoerier voor een leefbare wereld, is een gezamenlijke uitgave van Pais, Humanistisch Vredesberaad en Haags Vredes Platform.

Eindredactie: Koos de Beus, Anke Polak, Jan Taat.
Redactie: Koos de Beus, Kees de Boer, Bernadette Pílanen, Anke Polak, Jan Taat. **Columnisten:** Hans Feddema, Sonja van Wier en Harry Zevenbergen

Redactieadres: Postbus 10500, 2501 HM Den Haag, 070-3818938 (Jan Taat); Epost: koerier2006@ddh.nl
Kopij voor het septembernummer moet 15 augustus 2006 bij de redactie zijn. De verantwoording voor de geplaatste artikelen ligt bij de auteurs. De redactie beslist over plaatsing van ingezonden brieven en zal deze inkorten indien nodig.

Abonnementen (informatie en administratie):
Pais, Vlamingsstraat 82, 2611 LA Delft, tel/fax: 015-2121694.

't Kan Anders verschijnt 4x per jaar als gezamenlijke editie met "Kernwapens Weg!" (minimaal 20 blz.) en 4x per jaar als gewone editie (minimaal 8 blz.); oplage 750. **Abonneren:** maak € 13 over op giro 9032987, t.n.v. 't Kan Anders, Delft. Voor lezers van v/h Haagse Vredeskoerier: giro 496449, t.n.v. Haag Vredes Platform, Den Haag. *Wat u extra overmaakt wordt verwelkomd als gift voor het werk van de uitgevende organisaties!*

Productie: Haags Vredes Platform
Opmaak: Christiaan la Poutré;
Druk: Adelante. ISSN 0925-5893

Steun met uw ideeën, actieve inzet of bijdrage:
• **Haags Vredes Platform**, Postbus 10500, 2501 HM Den Haag, 070-3251102, giro 496449; www.haags-vredesplatform.nl, hvp2006@ddh.nl, vergaderingen: 3e dinsdag v.d. maand. 20 u., Binnendoor 30
• **Humanistisch Vredesberaad**, Postbus 75490, 1070AL, Amsterdam. tel: 0648 233329. Giro 79911 tnv HVB, Nieuwegein. info@humanistischvredesberaad.nl, www.humanistischvredesberaad.nl
• **Vereiniging Pais**, Vlamingsstraat 82, 2611 LA Delft, tel. en fax: 015-2121694, giro 4173490; pais@worldmail.nl; www.vredesbeweging.nl

Bijwerkingen van oorlog

Op 20 mei organiseerde de Nederlandse Vereniging voor Medische Polemologie (NVMP) in Utrecht een symposium over de bijwerkingen van oorlog bij militairen en bij burgers. Jos Weerts en Berthold Gersons gingen beiden in op de problematiek tijdens en na een (terreur)actie.

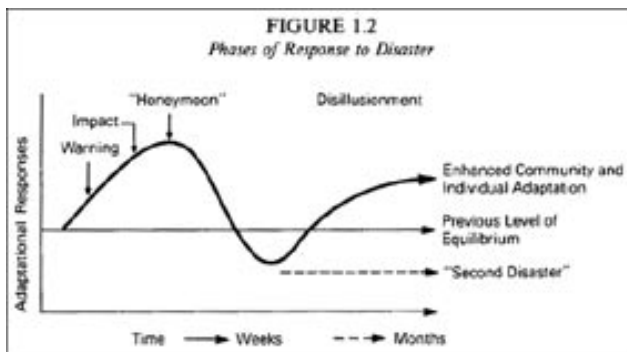
“Op de weg terug. Onderzoek naar veteranen met psychische trauma’s” door Jos Weerts

Jos Weerts (oud-voorzitter van de NVMP) is werkzaam in het kennis- en onderzoekscentrum (KOC) van het Veteraneninstituut, waar vooral onderzoek gedaan naar de problemen van veteranen na hun diensttijd. Daarnaast wordt ook internationale kennis en onderzoek verzameld. De bekende groep van de ‘oude’ veteranen (politieacties, Korea) neemt in aantal af. Daarnaast groeit het aantal ‘nieuwe’ veteranen die terugkeren van

catie gezien, ‘als ik niet drink slaap ik niet’. Een onderzoek uit 1995 bij veteranen aangesloten bij de bond van militaire oorlogsslachtoffers toonde een alarmerend percentage van 23% posttraumatische stress aan. Voor veteranen in het algemeen was dit 7%. Het gaat hier om de oudere generatie (WO II, Indonesië, Korea).

Veteranen uit vredesoperaties

Uit een onderzoek onder bijna 4000 veteranen van vredesoperaties (uitgezonden vanaf 1979) blijkt dat in het algemeen: 70% tevreden terugkeken, 20% aanpassingsproblemen hadden en 4-5% aan PTSS leden. Een overgrote meerderheid wenst wel een centraal hulpadres. Verschillende doelen leveren verschillende klachten. Deze konden worden veroorzaakt door bijvoorbeeld infectieziekte, malaria,

VN-operaties. Een veteraan is dan ook niet per definitie oud. Het gaat om een voormalig militair die niet meer in dienst is en minstens eenmaal is uitgezonden op een internationale missie. De jongste veteraan is 20 jaar. De afgelopen jaren is er een sterk toenemende vraag onder veteranen naar hulp. Het gaat om zo'n 60-70 verzoeken per maand.

Psychische problemen

Als een veteraan van 35 jaar (Cambodja en Bosnië) uit dienst komt, aan de drank raakt, agressief gedrag vertoont en op allerlei gebied in problemen komt wordt er aan de bel getrokken. De veteraan komt dan in het zorgcircuit van het KOC terecht dat hem helpt om weer terug te komen in de maatschappij. Er is veel internationaal onderzoek gedaan naar psychische problemen bij veteranen. Het onderzoek van Kulka e.a. in 1990 bij de Vietnam-generation vormt een mijlpaal. In het algemeen geldt, dat 'blootstelling aan trauma's' kan leiden tot een Post Traumatisch Stress Stoornis (PTSS). Al naar gelang de blootstelling intenser en langer was kunnen daarbij vaker meervoudige stoornissen optreden, co-morbiditeit met stemmingstoornissen, angststoornissen en alcoholverslaving. Dit laatste wordt door de veteranen eerder als zelfmedi-

vaccinaties, slechte of korte voorbereiding. Daarnaast waren negatieve perceptie van de opdracht, problemen bij het thuisfront of geringe mate van sociale steun ook mogelijke oorzaken van klachten. Het belang van deze onderzoeken wordt benadrukt, steeds meer gegevens worden nu van de militairen verzameld, om klachten in de toekomst te vermijden. De meerderheid van de veteranen vindt dat zij door de uitzending sterker zijn geworden. Als positieve factoren worden genoemd: emotionele groei, verrijking persoonlijke leven, sterker, zelfbewuster geworden, identiteit en competenties toegenomen, in staat moeilijkheden te overwinnen en waardering voor het huidige leven.

“Het effect van terreur op mens en samenleving” door Berthold Gersons

Prof. dr. Berthold Gersons (hoogleraar psychiatrie) sprak tijdens een bezoek aan Belfast met getroffen mensen - Katholieken en Protestanten - die vreselijke dingen hadden meegemaakt. Uit hun gesprekken blijkt dat zij over 'de ander' de meest verschrikkelijke denkbeelden hebben. De beeldvorming leidt tot stereotypering en dehumanisering: zij zijn slecht en wij zijn goed. Het denken van deze mensen wordt voor

het grootste deel bepaald door de enorme emotie die ze ervaren.

Wat gebeurt tijdens en na een 'ramp'?

Tijdens een ramp is er eerst het verlies van controle vanwege het onverwachte en onbekende. Daarnaast ontstaat het gevoel van onveiligheid, de gezamenlijke veiligheid is weg. Je ontleent veiligheid aan elkaar. Doordat het angstsysteem geactiveerd wordt ren je allemaal dezelfde kant op, ditzelfde beeld is ook zichtbaar in de dierenwereld.

De 'traumatische' ervaringen na een 'ramp' blijven je lang bij, het angstsysteem blijft geactiveerd hoewel dat niet meer nodig is. Zoals na een inbraak nog lang angst en alertheid bestaan. Wat je ervaart na een ramp is allereerst ongeloof en verbijstering, een gevoel van onwerkelijkheid. Later is er sprake van angst, slecht slapen, schrikreacties. Maar ook woede en irritaties. Wat je ook ziet na een ramp is dat eerst iedereen elkaar gaat helpen, dat scheidt een band en wordt als positief ervaren ("Honeymoon"). Maar na verloop van tijd, eenmaal uitgeput van alle activiteit slaat de desillusie toe. Er is sprake van een verstoring van het denken. Door de verhoogde angst is er een afname van controle en treedt verhoogde stereotypering op.

Inleven in terroristen en wat te doen?

Zijn terroristen 'gek'? Nee zeker niet, een aanslag immers vereist vakwerk en grondig kennis en timing. Het boek 'Terror in the name of god' van Jessica Stern beschrijft zorgvuldig de wereld van de terrorist. Terroristen zien zichzelf als 'zeer anders dan de anderen'. Veelal is het een minderheidsgroep die zich onderdrukt voelt. Er is sprake van groupthinking, 'dit is hoe wij tegen de wereld aankijken'. Er is sprake van losmaking van de wereld en overgave aan een leider, een guru-achtig iemand. Nodig om te komen tot aanslagen is 'dehumanisering' van de slachtoffers. Daarmee wordt 'random killing' mogelijk zoals in Belfast. Wat mensen kunnen doen is niet eenduidig te beantwoorden, want terrorisme komt uit verschillende dingen voort. Angstgevoelens hebben een grote invloed op het menselijke handelen. Vrees wordt veelal aangeleerd, men is voor onweer banger op het platteland dan in de stad. Risico's zul je uiteindelijk moeten leren aanvaarden, ondanks het hoge veiligheidsgevoel in Nederland.

In de forumdiscussie met Jos Weerts, Berthold Gersons en Leon Wecke (polemoloog CICAM) zeiden:

Je bent mijn vriend niet meer

Wanneer je een vriend hebt, die een vriendin van je vermoordt. Kun je dan wel vrienden blijven? Ik zou het niet doen en met mij de meeste mensen. En wat wanneer hij haar alleen maar mishandelt? Of stalkt, of voortdurend in de gaten houdt en controleert? Voor mij hoeft het dan ook al niet meer.

Maar stel dat die vriend een vriendin van iemand anders vermoordt, mishandelt, stalkt? Iemand die je niet kent? Hoe consequent moet je dan zijn? Stel dat je een heel joviale moordenaar kent, die je met van alles helpt, cadeautjes geeft? Zou je dan kunnen denken, zolang het geen bekende van mij is, moet hij het zelf weten?

Soms heb je vrienden en ben je vergeten of waarom het vrienden zijn of zou je het liefste willen dat het geen vriend meer zou zijn. Maar heb je allerlei redenen waarom je niet durft te zeggen, dat het voorbij is.

Zo'n vriend, een collectieve vriend van alle Nederlanders, sprak kortgeleden de volgende woorden door de mond van Commandant Harris: *'Ze hebben geen respect voor het menselijke leven, dat van ons noch dat van henzelf.'* Commandant Harris sprak deze woorden, nadat drie gevangenen in concentratiekamp Guantánamo Bay zelfmoord hadden gepleegd. Hij noemde hun zelfmoord ook nog een oorlogsdaad tegen de VS. Het feit dat ze vier jaar zonder vorm van proces, zonder aanklacht buiten wat voor rechtssysteem dan ook zijn gehouden telt voor hem niet mee.

Zweden herhaalde nog maar eens het EU standpunt, dat Guantánamo Bay gesloten moet worden. Het is zoiets als zeggen tegen je vriend de moordenaar: 'En nou moet je er mee op houden hoor. Het is echt niet leuk meer.' Ik denk niet dat het helpt. Misschien moeten we een keer zeggen, dat we niet meer met ze willen spelen als ze zo doorgaan.

Harry Zevenbergen

**21 september Internationale dag van de vrede.
Vier het met ons mee**

Wecke: Angst en vrees worden deels aangepraat. Onderzoek toont aan dat indien gevraagd wordt 'Wat vindt u het grootste probleem', 40% van de Nederlanders antwoordt 'het terrorisme'. Dat is veel hoger dan in omliggende landen. Het is dus ook een kwestie van aanpraten/leren, zeker als er huis aan huis een folder wordt verspreid waarin wel een probleem wordt geconstateerd maar geen oplossing wordt aangedragen. De kans dat je een verkeersongeval krijgt is vele duizenden malen groter dan dat je slachtoffer wordt van een terroristische aanslag.

Gersons had zelf meegewerkt aan de folder, het moest allemaal doelgericht, georganiseerd, perfect. Bij de Bijlmer-ramp bleef onduidelijkheid bestaan over wat er nu precies in dat vliegtuig zat. Mensen raakten in paniek en wantrouwen de overheid.

Weerts: militairen weten dat potentieel traumatische ervaringen deel uitmaken van hun werkelijkheid. Aan de ene kant is er een doelgerichte aanpak tijdens operaties, aan de andere kant zijn er emotionele vragen. Bij risicovolle missies gaan sociaal-medische teams

mee (ook naar Afghanistan, waar men 1 op 5 problemen verwacht).

Wecke: defensie realiseert zich het probleem wel maar vanuit hun winst en verlies oogpunt accepteren ze het als verlies. Bij meer protestacties (laat je stem horen) zou de zaak van de veteranen gediend zijn.

Weerts: Er zijn risico's bij veteranen met psychische problemen. Vaak wordt er gepraat in 'wij-zij-termen', waarbij het probleem altijd iets van de ander is, iets dat buiten de gewone, dagelijkse realiteit en routine staat. Goede zorg moet erop gericht zijn dat een veteraan met problemen niet 'uitgestoten' wordt. Een veteraan met psychische problemen raakt vaak het contact met zijn omgeving en de maatschappij kwijt. Juist dat is een gevaarlijke ontwikkeling. Je moet, net als in de dierenwereld, oppassen voor het eenzame mannetje, de uitgestotene, die zich niet gedekte voelt door de groep. Deze mensen kunnen voor henzelf of voor anderen een gevaarlijk gedrag gaan vertonen.

*Een verslag van Hans van Iterson
(ingekort door de redactie)*

Genoten van Harry

Door een samenloop van omstandigheden ontvingen de lezers die alleen abonnee zijn op het dunne nummer de vorige keer de dikke uitgave. Daardoor hebben ook zij kunnen genieten van de column "Geef Rutte een goed boek". Op meesterlijke wijze ging Harry Zevenbergen daarbij in op het thema 'werk, werk en nog eens werk' als dogma in de politiek.

Terwijl half Nederland blij was dat de strijd om het leiderschap van de VVD niet door Rita Verdonk werd gewonnen, is er weinig stil gestaan bij wat de keuze voor Mark Rutte eigenlijk betekent. Rutte beklemtoonde in de campagne dat hij het in wezen met de standpunten van Rita Verdonk eens was, maar dat hij een beter verhaal had om de strijd op economisch terrein met Wouter Bos aan te gaan.

Bos, zo stelde hij, wil de koek alleen maar verdelen, maar mijn doel is het groter maken van de koek. Daardoor komt er automatisch meer werk en behoeft er geen bijstand te zijn voor mensen die kunnen werken. Alleen voor hen die niet kunnen werken zal gezorgd moeten worden. Terloops merkte hij op dat met zo'n politiek de PvdA ook links zou kunnen worden ingehaald. Door de grotere koek komt er ook meer geld voor milieu, onderwijs en dergelijke. Rutte is er daarbij wel heel gemakkelijk aan voorbij gegaan dat veel problemen

in de wereld en die op landelijk niveau juist veroorzaakt worden door de zucht naar economische groei. Niet alleen milieu en leefbaarheid komen daarbij onder druk te staan, maar ook de sociale verhoudingen.

Een groep bijstandsgerechtigden zal vervangen worden door die van de arme werkenden. Deze zullen ervaren dat ze, als de plannen van Rutte het door hem gewenste resultaat zullen hebben, misschien iets meer te besteden hebben, maar dat de verschillen tussen arm en rijk zoveel groter zijn geworden, dat ze bij het gemiddelde welvaartsniveau ver achter blijven. Filosofen spreken in dit verband wel van het eeuwig tekort of van voortdurende schaarste.

Het tweede wezenlijk gebrek aan het verhaal van Rutte is dat hij voorbij gaat aan de vraag over wélk werk hebben we het?

Zevenbergen vroeg zich af: "Is het werken in een wapenfabriek of in een zwaar vervuilende industrie werkelijk nuttiger dan werken als vrijwilliger of zelfs dan thuiszitten op de bank met een goed boek?"

Hij pleitte voor herwaardering van arbeid, die rekening houdt met sociaal-maatschappelijk nut, met het milieu, met welzijn van mensen en dieren. Inderdaad, welvaart en welzijn zijn twee verschillende dingen.

Koos de Beus

Na drie zelfmoorden in de gevangenis van de Amerikaanse legerbasis Guantanamo bay, waar wordt geopereerd zonder aanklacht en tussenkomst van de rechter, lijkt het Amerikaanse bewind mede onder EU-druk bereid die gevangenis te sluiten. Mits echter de gevangenen elders ondergebracht kunnen worden. Minder soepel zijn de Amerikanen, als het gaat om het geven van volledige openheid over de omstreden CIA-vluchten en de geheime detenties op plaatsen in Europa. Ook denken zij er ondanks aandrang van de Democraten in de VS nog niet over zich terug te trekken uit Irak, waar nu al 2500 Amerikaanse soldaten het leven lieten, een land waar ook na de dood van Al-Kaida-leider Al-Zarkawi het geweld gewoon doorgaat. In een memo van de Amerikaanse ambassade in Irak werd op 19 juni gemeld dat: *“de dagelijks verslechterende omstandigheden”* worden toegeschreven aan de *“activiteit van fundamentalistische groepen en partijmilities”*. Madeleine Albright, buitenlandminister onder Clinton, spreekt in een recent interview van *“de grootste ramp uit de geschiedenis van de buitenlandse politiek van mijn land”*.

De bekende journalist H.J.A. Hofland vroeg in De Groene Amsterdammer van 2 juni aan de Nederlandse politieke partijen met het oog op de verkiezingen van 2007 tijdig duidelijkheid te verschaffen inzake hun houding jegens de huidige oorlog tegen internationaal terrorisme, hoe dat niet en hoe dat wel te bestrijden en in welk bondgenootschap. Toen onlangs op een interne vergadering het beleid van zowel de Tweede Kamer als van de EU-fractie van GroenLinks ter discussie stond, wees ik Femke Halsema en EU-parlementslid Joost Lagendijk op deze vraag van Hofland. Ik pleitte er voor in beleid en in campagne

steeds expliciet duidelijk te maken, dat GroenLinks niet alleen een sociale milieupartij maar tevens nadrukkelijk ook een vredespartij is die zich nationaal en internationaal hiervoor inzet. Zoals Farah Karimi en de SP prima stelling namen tegen het overtreden van VN art 2.4 door de VS.

De Tweede-Kamerfractie heeft trouwens ook vanaf het begin, net als de D'66-fractie, de 'wederopbouw'-

Wie geweld goedpraat, zet het subtiel in gang

HANS FEDDEMA

retoriek van de Uzurgan-missie doorgeprikt. Bij Joost Lagendijk ligt dat helaas 'genuanceerder'. Toen partijraadsleden afwijzend interrumpeerden op zijn instemming met die missie, kwam hij met het Ruanda-argument (in dat land is een genocide niet tegengehouden). Joost wilde inzake Afghanistan consistent zijn, anders dan de Tweede-Kamerfractie die enkele jaren terug ook voor de Amerikaanse bombardementen op Afghanistan waren. Achteraf dan toch niet zo'n goede beslissing? Hoe dit ook zij, dat vooral krachten en partijen in het rechtse kamp alles, waaronder naast het wederopbouw argument het laten opdraven van kopstukken van buiten (uit VS en de NAVO), van stal hebben gehaald om de omstreden vechtmisatie aan de man te brengen, zou hem te denken moeten geven. Wat Ruanda betreft is het voorts zeer de vraag of je als soldaat wel iets kunt doen, als mensen in een soort kluwen en zeer dicht op elkaar levend, met een waas voor ogen elkaar afslachten. Lagendijk beaamde dit meteen, toen ik hem dat voorhield. Als er ergens grenzen zijn, dan zijn het wel immers die aan de militaire 'maakbaarheid'. Toch blijft de mythe van 'veiligheid door geweld', zelfs na de debacle van

Somalië en Irak, maar voortleven. Ook die van 'bevrijding door geweld'. Hossein Khomeini, imam en kleinzoon van de ayatollah Khomeini, die inziet dat zijn grootvaders revolutie heeft geleid tot een "dictatuur", riep de Amerikanen zelfs op tot een inval in zijn land om maar van die dictatuur af te komen. Zonder er bij na te denken of Iran dan niet verwordt tot een tweede Irak. Natuurlijk is 'peace keeping' via blauwhelmen na een bestand of na een verdrag een andere zaak. Gelukkig heeft de groene EU-fractie zich ook sterk gemaakt voor het EU-Civil Peace-Corps, dat onlangs in het leven is geroepen, althans op papier. Men is alleen in Brussel en Straatsburg nog even aan het bakkeleien over de vraag of gewone vrijwilligers dan wel zeer getrainde en veelzijdig opgeleide vredeswerkers dat Corps moeten bemannen/bevrouwen. We wachten af, maar het is duidelijk dat het die kant uit moet. Tevens een signaal in de richting van de EU als civiele en niet als militaire macht.

De politieke partijen zijn momenteel voorbereidingen aan het treffen voor het vaststellen van hun verkiezingsprogramma. Men zal daarbij uiteraard ook het internationale veiligheidsbeleid formuleren, ook hoe je dat wilt doen via geweldloze druk, slimme sancties, vredesmissies na een bestand en via actieve oorlogspreventie. Hopelijk wordt daarin dan de paternalistische militaire ('topdown') interventie afgewezen. Mensen voelen wat ze in nood- of uitzonderingssituaties moeten doen, ook wat er dan wel of niet mogelijk is, maar laten de partijen zoiets niet vast leggen in een politiek programma. Doe je dat wel, dan kom je al gauw op het terrein van het rechtvaardigen van geweld, ook al bedoel je het niet zo. Ook hier geldt: 'Wie geweld goedpraat, zet het subtiel in gang'.

Berichten van het Haags Vredesplatform

De manifestatie van 6 tot 12 november in de Grote Kerk, die was aangekondigd in Vredeskoerier, t Kan Anders, Kernwagens weg van juni jl, is door logistieke oorzaken uitgesteld naar het voorjaar van 2007. Tijdens de voorbereiding is echter een basis gelegd met verschillende scholen en vrouwengroepen over vredesonderwijs; de uitwerking van plannen gaat door. Men zal daar in de loop van het najaar meer over horen.

Op 21 juni vond het proces in hoger beroep van Rob Boogert en anderen, die in eerste instantie waren vrijgesproken van een aanklacht wegens het niet voldoen aan de identificatieplicht. Zij hadden individueel gedemonstreerd voor de Amerikaanse ambassade en dat was voor de politie grond om Ausweis te vorderen. In de pers werd meegedeeld dat zij "demonstreerden zonder vergunning", de bekende onjuiste uitleg van de wet. Tijdens de zitting werden tegen hun optreden

esthetische argumenten aangevoerd: vreemdelingen zouden zich kunnen storen aan deze inbreuk op het stedschoon van het Korte Voorhout. Kennelijk mag justitie mensen vervolgen op argumenten van smaak, dus met argumenten die men in tijden van de identificatieplicht van '40-'45 toepaste tegen personen van een minderwaardig ras. Over veertien dagen zal de rechter over dit soort onzin uitspraak doen.

Jan Bervoets

Death Row

Ik koos er de laatste keer voor om naast veel kerstkaarten ook een paar kaartjes te sturen naar politieke gevangenen uit de Groetenlijst van Amnesty International. Op enkele werd speciaal de aandacht gevestigd zoals op een 90-jarige sinds 22 jaar op death row vertoevende man, de oudste ter dood veroordeelde mens op aarde. Hij beantwoordde mijn berichtje en sindsdien heb ik een geregelde correspondentie met deze, vast niet onschuldige maar wel vitale, intelligente Amerikaan. Onze kennismaking verloopt soepel en we ontlenen er allebei enig plezier aan. Soms praat ik er terloops over met kennissen en vrienden. En dat is nu en dan schrikken. Ontspannen nippend aan je paaskoffie in de zonnige lentetuin wil je even het praatje kwijt over die man daar ver weg en nog net niet hangend aan het kruis... of je gespreks-partner barst uit in een bloedstollende tirade. Doodstraf? Ja, dat moet kunnen. Hoe zou je anders moeten straffen?

Ongevraagd wordt maar meteen Hannie Schaft er bij gehaald. "Nee, dat was geen moord, ze had er immers om gevraagd!"

"...*Wij liggen hier bijeen op Bloemendaal - en van door bos begroeide duinen - spreken wij een ieder toe in onze - dodentaal. Wij liggen hier van god en mens verlaten...*" (Jan Eshuis. Vredeskoerier april 2006)

Dan val je stil, want je hebt inmiddels wel begrepen dat bij sommige mensen de nuance volledig ontbreekt. Je hoeft dat ook niet te proberen met iets als: "Ja, het blijft een moeilijke afweging maar ben jij (als pacifist bijvoorbeeld) ook niet van mening, dat executies niet meer kunnen in een beschaafde samenleving.....", want een zwart/wit denker kiest doorgaans voor overduidelijke one-liners. Ze bevinden zich natuurlijk in het goede gezelschap van volksmenners en dictators. Hun boodschap is duidelijkheid en daadkracht. Maar waar dat heldere ideaal dan

eigenlijk uit bestaat is nu juist weer niet zo duidelijk. Ook Hitler was in zijn bewoordingen duidelijk en krachtig en zijn streven evenwichtig naar een onmiskenbare kant toe.

Aan mijn Amerikaanse penfriend schreef ik laatst dat de doodstraf in Nederland doorgaans wordt afgewezen binnen de publieke opinie. Nederland, schreef ik even opgeruimd als ondoordacht, is soms een dwars land, het militarisme wordt er geduld maar niet juichend omhelsd, er was een brede vredesbeweging en, weet hij nog van die Hollanditis, de ziekte tegen de kernbepapening?

Inmiddels ben ik in een paar maanden heel wat wijzer geworden. Voor velen is Hannie Schaft hoogstens een dom kind, dat beter had kunnen weten; en over de eventuele invoering van de doodstraf zullen weinigen wakker liggen.

Ik ga dit niet aan mijn opgehoekte hoogbejaarde kameraad mededelen; ik laat hem en mezelf liever in de waan. Van dit geloof wil ik niet afvallen. *Miep Schreijers*

Japan door de bocht

In 1976 besloot de Japanse regering geen wapens naar het buitenland te exporteren. Deze belemmeringen voor wapenexporten worden momenteel langzaam afgebouwd. De eerste stap is in 2004 gezet om de levering van onderdelen voor het rakettschild aan industriële partners op dit gebied mogelijk te maken. Op 1 juni jl. nam de Japanse regering vervolgens het besluit om drie patrouilleschepen aan Indonesië te leveren om piraten en terroristen te bestrijden. De levering is een onderdeel van het Japanse ontwikkelingsbeleid. Het schenken van deze schepen staat niet op zichzelf. Japan heeft besloten om bij de ontwikkeling en productie van wapens die gebruikt kunnen worden tegen terrorisme of piraterij ad hoc te besluiten of een levering al dan niet plaats kan vinden. Dat klinkt mooier dan het is. Van geval tot geval wordt bekeken of een levering al dan niet plaats kan vinden. Dat is een aanmerkelijke verzwakking ten opzichte van een beleid waarin geen wapens werden geëxporteerd. Daarmee is het Japanse hek weer een stukje verder opengezet en het lijkt erop alsof de wereld er een wapenexporteur bij gaat krijgen. Nu al bevinden zich zeven bedrijven onder de 100 grootste wapenfabrikanten in de wereld, maar tot nu toe produceerden ze vooral voor de Japanse krijgsmacht. Een leger dat in

door *Martin Broek, Campagne tegen Wapenhandel, Dutch Campaign Against Weapon Trade, Anna Spenglerstraat 71, 1054 NH Amsterdam tel. 00 31(0)20 6164684; amokmar@antenna.nl*
www.stopwapenhandel.org
www.stoparmstrade.org

2004 over bijna veertig miljard euro kan beschikken en daarmee heeft Japan wereldwijd op de Verenigde Staten na de hoogste defensiebegroting. *Bronnen: Defense News Top 100 over 2005; en Japan to give Patrol Boats to Indonesia, Relaxing Arms Export Ban, Kyodo News, 2 juni 2006.*

Nederlandse oorlogsschepen varen uit Nederlandse oorlogsschepen komen op steeds meer bestemmingen terecht. Nieuwe schepen gaan naar onverhoopt naar Indonesië, oude fregatten vertrokken onlang naar Chili en nu komt daar nog een land bij. Uit de Griekse, Pakistaanse en militaire pers bleek dat Griekenland vier Eli-fregatten aan Pakistan wil gaan leveren. Griekenland kocht ze eerder van de Nederlandse marine, waar ze als Kortenaer-klasse in

dienst waren. Griekenland moet toestemming van Nederland krijgen om de schepen door te mogen verkopen. Volgens het ministerie van Economische Zaken moet die toestemming verleend worden door de Dienst der Domeinen, een organisatie die onder Financiën valt. Dat is op zijn minst opmerkelijk en het lijkt erop alsof een levering aan Pakistan als een formaliteit wordt gezien en niet als een politiek besluit. Terwijl het dit laatste natuurlijk wel is, aangezien Pakistan een arm land is en ligt in een spanningsgebied en op grond van de gedragscode wapenuitvoer een besluit om niet tot levering over te gaan voor de hand ligt. Bovendien is enkele jaren geleden een uiterst strikt wapenexportbeleid met betrekking tot Pakistan toegezegd. Het heeft er alle schijn van dat de levering stilletjes had moeten plaats vinden. VPRO Radioprogramma Argos bracht het echter in het nieuws.

Doe-het-zelf actie

De Campagne tegen Wapenhandel heeft nog steeds pamfletten tegen de levering van oorlogsschepen aan Indonesië. Als U tijd heeft ga dan eens een uurtje folderen voor een Rabo, ING of Postbank bij U in de buurt. Voorbijgangers zullen ervan opkijken dat hun bank betrokken is bij de grootste Nederlandse wapenleverantie van de afgelopen veertig jaar. Ook dat mag niet onopgemerkt voorbijgaan.

Brazilië gaat uranium verrijken

In het Technisch Weekblad van maart 2006 schrijft Teake Zuidema dat Brazilië ieder moment kan beginnen met het opstarten van zijn uraniumverrijkingsfabriek in Resende. De fabriek (160 miljoen) moet zes Braziliaanse kerncentrales voorzien van brandstof. Soortgelijke ontwikkeling in Iran wekken wereldwijd veel achterdocht, terwijl Brazilië geen strobreed in de weg gelegd. Sommige Amerikaanse experts plaatsen vraagtekens omdat het Braziliaanse leger tot in de jaren negentig geheime plannen had voor het ontwikkelen van een eigen kernwapen. Brazilië heeft (net als Iran) het non-proliferatieverdrag ondertekend en geeft inspecteurs van het Internationaal Atoom Agentschap gedeeltelijk inzicht in de fabrieksactiviteiten. De centrifuges voor het verrijkingsproces schijnen zeer innovatief te zijn.

Regels zijn Regels

Paul Witteman in gesprek met Dorien Pessers over de daadkracht van Rita Verdonk.

Wie op 21 mei jongstleden naar 'Buitenhof' heeft gekeken, zal ongetwijfeld geboeid zijn geweest door het debat met Dorien Pessers, hoogleraar rechtstheorie, over de gebeurtenissen van die afgelopen week waarbij mevrouw Verdonk, minister van vreemdelingenzaken, tot diep in de nacht haar beleid inzake het Nederlanderschap van Ayaan Hirsi Ali hardnekkig verdedigde. Paul Witteman speelde een prachtige rol als advocaat van de duivel door waarheden op zichzelf als: 'regels zijn regels', 'gelijke monniken gelijke kappen' en het positieve van daadkracht aan de orde te stellen. Het gaf Dorien Pessers de gelegenheid vanuit de rechtstheorie aan te tonen hoe contra-productief het werkt als het gebeurt zonder een zorgvuldig beleid van afweging ten aanzien van rechtvaardigheid, belangen, consequenties. Ook het inhumane uitzettingsbeleid kwam aan de orde.

Het debat heeft zoveel reacties opgeleverd, dat de redactie van Buitenhof er aanleiding in vond het met een nawoord van Dorien Pessers als een boekje (zelf spreken ze over een pamflet) te doen uitgeven. Het is via de boekhandel verkrijgbaar.

Regels zijn Regels, Uitgeverij Buitenhof/Balans ISBN 90-5018-810-9. € 3,75

Living with war - Neil Young, 2006

Neil Young heeft weer eens een nieuwe plaat aan zijn indrukwekkende oeuvre toegevoegd. Muzikaal is zijn zwerftocht na vele al dan niet geslaagde experimenten weer terug bij de stijl die hem beroemd heeft gemaakt met zijn CD "Harvest" (1972).

Neil Young wordt gekarakteriseerd door zijn nasale tenor en zijn ritmisch gitaarspel met soms prachtige uithalen. Dat is ook op deze CD te horen, hoewel de tand des tijds ook van invloed is op zijn stem, maar dat wordt ruim gecompenseerd door de teksten.

Het bijzondere van deze nieuwe CD "Living with war" is niet zozeer het muzikale, als wel het tekstuele gedeelte. De songteksten zijn vlijmscherp en hameren continue op de zinloze richting die de Amerikaanse regering is ingeslagen. Maar een golf van kritiek overspoelde dan ook de in Canada geboren Young, die een gebrek aan patriotisme werd verweten. In diverse talkshows werd de zanger beschuldigd van 'geheugenverlies' met betrekking tot de aanslag op het World Trade Center in New York.

Maar vooral wond men zich op over het feit dat een Canadees het Amerikaanse volk de les durfde te lezen. Hieruit blijkt weer eens te meer dat acceptatie van een waarheid zeer afhankelijk is van de acceptatie van de bron.

In het nummer "Let's Impeach the President" roept Young het volk op George Bush naar huis te sturen vanwege het schenden van de privacy van Amerikanen. Hij noemt George Bush een leugenaar, een spion in Amerikaanse huiskamers en een opdrachtgever van moordenaars. Tegelijkertijd krijgt de overheid een veeg uit de pan dat de verantwoordelijke taken verwaarloosd worden door deze continue focus op de war against terror. In het zelfde nummer stelt hij dat de bescherming van de overheid niet kon

voorkomen dat New Orleans onder water liep. "Of was er die dag toevallig niemand thuis in het Witte Huis?", zingt Young. En dat doet pijn bij de autoriteiten.

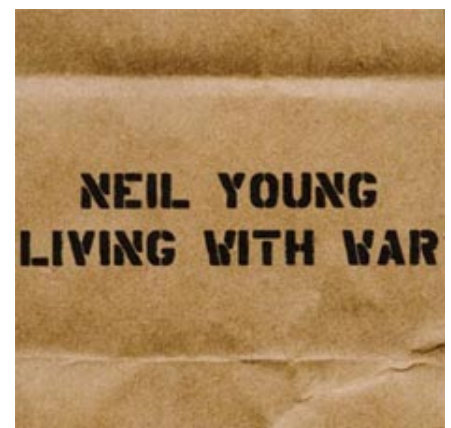
Dit is het moment voor iedere Amerikaan om het geweten te laten spreken", zei Young in een televisie-interview dat ook op zijn site te zien is. „We hebben de verkeerde president gekozen. Iedereen maakt fouten. In een land met vrijheid van meningsuiting, moet je dat kunnen toegeven." Anderzijds is ook Neil Young aangenaam verast, dat hij in Ohio de ervaring had, dat veel meer mensen hem in een dag bedankt hadden voor het maken van deze plaat, dan voor welke andere opname dan ook, die hij in de laatste 40 jaar gemaakt heeft.

Ook de "shock and awe" tactiek krijgt er van langs in een song met deze titel. Samen met een koor van 100 zangers wordt de verschrikking en de gevolgen van deze tactiek bekritiseerd.

De CD werd eerst een paar weken op het Internet gezet op www.neil-young.com, waar het gratis was te downloaden, waarschijnlijk ook uit vrees voor een boycot van de platenindustrie. Op weblog livingwithwar.blogspot.com is nog steeds de muziek te beluisteren en zijn de teksten te lezen. De weblog is gevuld met allerlei vormen van reacties, die het de moeite waard maken er naar toe te surfen. Op de vraag of hij niet cynisch gebruik maakte van een nationaal gevoel van ongenoegen om platen te verkopen, riposteerde hij: De muziek staat gratis op Internet. Het moest gewoon gezegd worden.

Deze CD is al met al een aanwinst in de collectie en is in Nederland gewoon overal te koop.

Thijs Teeling

TERUGKERENDE ACTIVITEITEN

- **Elke eerste zondag van de maand. 19.00-20.00** *Wake bij Uitzetcentrum Zestienhoven*. Voor het hek, Airportbaan 18 (RETbus 33), Zestienhoven. Welkom Onthaal. Connie vd Broek: 0625383472.
- **Elke eerste zondag van de maand. 16.30** *Wake bij vluchtelingen-detentiecentrum Zeist*. Richelleweg 13, Soesterberg. 030 6920592 / 0638 795678 of 030 6975362 / 0629 025008.
- **Elke 2e zondag van de maand 14.00-15.00** *Wake Protest tegen de opsluiting van vluchtelingen in grensgevang*. Voorverzamenen 13.30 bij metrostation Holendrecht uitgang zuid, Tafelbergweg 10, achter het AMC, Amsterdam. Amsterdam Catholic Worker ea. 020 6998996 of 020 6969899. www.antenna.nl/noelhuis/
- **Elke eerste donderdag van de maand 18.00-19.00** *Wake Silence for Peace*. Wake voor een cultuur van vrede en geweldloosheid voor de kinderen van de wereld. Carnegieplein; voor het Vredespaleis, Den Haag. Gratis. Silence for peace. 0703604510. www.voordekinderenvandewereld.nl
- **Elke 1e zaterdag van de maand 14.00-14.30 uur** *Vredeswake Regio Utrecht*. Stadhuisbrug. Vrede zonder Wapens. 030 2615074 / 0345 536536 geertjek57@hotmail.com
- **Elke laatste zaterdag vd maand. 19.00** *Ontmoetingsavond Eetcafe voor vrouwen zonder en met verblijfsvergunning*. Vegetarische maaltijd. Aandacht voor onderwerpen die relevant zijn voor vrouwen zonder papieren. Kinderen ook welkom! Peper, Overtoom 301, Amsterdam. € 5. Gratis voor vrouwen zonder papieren. ASKV/Steunpunt Vluchtelingen en de Steungroep Vrouwen zonder Verblijfsvergunning. www.askvsv.dds.nl/pers/Persbericht/Veetcafe.htm

MEERDAAGSE ACTIVITEITEN

- **t/m zo 3 sep** *Tentoonstelling Anne Frank* - Haar leven in brieven. Amsterdams Historisch Museum, NZ Voorburgwal 357 / Kalverstraat 92. € 6 (met stadspas gratis). Open 10-17, za en zo 11-17. 020-5231822. www.ahm.nl
- **t/m zo 17 sep** *Tentoonstelling World Unlimited*. Over globalisering en de invloed daarvan op lokale gemeenschappen. De tentoonstelling bestaat hoofdzakelijk uit video-installaties. Museum voor Moderne Kunst Arnhem, Arnhem. www.mmkarnhem.nl
- **t/m zo 29 okt** *Expositie 'Geen kant op', Vreemdelingen in detentie*. Over het leven en de verwachtingen van vreemdelingen in detentie. Gevangenis-museum, Veenhuizen. www.gevangenis-museum.nl
- **t/m di 15 mei 2007** *Handtekeningenactie Geen ontwikkelingswerkers met een geweer!* Protest tegen de vermenigving van militaire operaties en humanitaire hulp. Protestkaarten beschikbaar

Aktie AGENDA

Selectie uit de landelijke Aktie Agenda van Omslag en Socia Media. De meest recente en volledige versie staat op www.aktieagenda.nl (u kunt daar zelf agendapunten invoeren).

- of teken via de website. Kerk en Vrede. 030 2316666. www.kerkenvrede.nl.
- **zo 16 jul t/m vr 21 jul** *Antimilitaristische actiekamp Is Het Hier Oorlog?* Wandeltochten parallel aan Nijmeegse Vierdaagse, als protest tegen het hoge militaire gehalte daarvan. Kampeertrein De Meene, Markslagweg 6, Buurse. Kamperen in eigen tent of overnachten in nabijgelegen NIVON-Huis (zelf reserveren!). 074 2501459. barbara@hetbrein.net
  - **di 18 jul t/m vr 21 jul 2006** *'De afstand is niet zo groot als je denkt!'*. Vierdaagseprogramma voor allochtonen en autochtonen. Nijmegen e.o. Osmose 026 3523429. www.4daagse.nl
  - **vr 21 jul t/m vr 28 jul** *Zeilkamp Jongeren Milieu Actief*. Friese meren, vertrek vanuit Langweer. € 120 (JMA-leden € 110). JMA. 0645 554391 en 010 4530708. www.jma.org
  - **ma 4 sep t/m za 30 sept** *Tentoonstelling Vergeven-Verzoenen*. 24 verhalen met foto's geven een indringend en persoonlijk beeld van vergeving en verzoening wereldwijd. De verhalen komen van mensen die zelf geweld doorgemaakt hebben. Bibliotheek, Marktstraat 27, Meppel. Gratis. Open: ma,wo,do 14-17.30 u; di,vr 10-20 u; za 10-13 u. VredesPlatform Meppel en Museum voor Vrede en Geweldloosheid 0522 492032. www.vredesmuseum.nl

EENDAAGSE ACTIVITEITEN

- **za 14 juli, 20.00**, Den Haag, Regenvalk, Weimarstraat 69: *lezingenavond Robert Soeterik over Iraaks Koerdistan en Wim Lankamp over Palestina*
- **vr 14 jul**: *Internationale aktiedag tegen de G8*. En voor solidariteit met de Russische activisten. www.globalinfo.nl/article/articleview/893/
- **di 25 jul, 11.00** *Boekpresentatie Rainbow Trading*. Een compleet herontwerp van het geldsysteem en de bijbehorende machtspolitieke structuur is enig denkbare oplossing uit de voortdurende gijzeling van de mensheid door zijn eigen portemonnee. Locatie nog onbekend. Gratis. Het boek komt op 25 juli online beschikbaar. Stg. Kleuren-economie. 010 5918261 of 0623 056217. www.kleureneconomie.nl
- **wo 9 aug, 10.00-18.00** *Herdenking van de atoombomaanvallen in 1945 in Hiroshima-Nagasaki*. Tentoonstelling, gesprekken met publiek, aandacht voor de kernwapens op vliegbasis Volkel en handtekeningenactie tegen kernwapens. Bij St Antoniesluis, Amsterdam. Vrouwen voor Vrede ea. www.vredessite.nl/kernwapens
- **di 15 aug, 12.00-14.00** *Herdenkingsplechtigheid bij Indisch Monument*. Met medewerking van vrouwenkoor Malle Babbe, Adriaan van Dis, Yvonne Keuls ea. Na 14.00 lunch en informeel samenzijn. World Forum Convention Center Den Haag (voormalig Congrescentrum).
- **1 sept, 20.00**, Den Haag, Regenvalk, Weimarstraat 69: *discussie over het Amerikaanse militaire beleid*; inleidingen van Peter Custers en Wil van der Klift.
- **di 5 sep, Duurzame Dinsdag**. Aanbieding van 'het duurzame koffertje' aan premier Balkenende. Bevat tal van duurzame ideeën en initiatieven, aangedragen door burgers en organisaties. Den Haag. www.duurzamedinsdag.nl
- **wo 13 sep, 19.15-22.00** *Bijeenkomst politiek en Internationale samenwerking*. Vertegenwoordigers van de politieke partijen geven tekst en uitleg over hun politieke daden. Gelegenheid tot vragen. Landgoed Clingendael, Den Haag. Instituut voor Publiek en Politiek. www.buitenparlement.nl
- **za 16 sep, 19^e Anton Constandse-lezing** door arabist Hans Jansen. Academiegebouw, Domplein 29, Utrecht. De Vrije Gedachte. 010 4250134.
- **za 16 sep, uitreiking 5^e Kees Koning Vredesprijs 2006**. Lezing in relatie tot de winnaar. Huize Lydia, Roelof Hartplein, Amsterdam. PSP'92 / Comitee Kees Koning Vredesprijs. www.psp92.nl
- **zo 17 sep, Europese actiedag Auto-vrije Zondag**, ihkv Week van de Vooruitgang. 020 5507300. www.weekvandevoortuitgang.nl
- **zo 17 sep, Plenaire vergadering Komt er een derde Nederlands Sociaal Forum?** Een grote vergadering, waar 'iedereen' kan meepraten. Aanmelden via www.sociaalforum.nl
- **do 21 sep** Internat. *Dag van de Vrede*.
- **do 21 sep 2006** *Uitreiking Anke Kooke Bokaal*. Voor meest innovatieve en waardevolle project op het gebied van alternatieven voor geweld. Ihkv Internationale Dag voor de Vrede. Nederlands Expertisecentrum Alternatieven voor Geweld. 020 6705295. www.neag.nl
- **do 21 sep, Prijstitreiking Publieksprijs Journalist voor de Vrede 2006**. De prijs gaat een persoon/team die/dat zich door onderwerpkeuze, stijl, waarheidsbevinding en objectiviteit onderscheidt en zodoende een bijdrage levert aan een cultuur van vrede en geweldloosheid. Locatie nog niet bekend. Kandidaten nomineren kan tot 31 augustus! Humanistisch Vredesberaad. 0648-233329. www.humanistischvredesberaad.nl
- **vr 29 sep, Manifestatie 25 Jaar Haags Vredes Platform**. Den Haag.